

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E

WE SRZODĘ DNIA 25. MARCA ROKU 1767.

Z TUREK

Z Carogrodu d. 1. Lutego.

Dnia 17 przeszłego miesiąca było znou tu trzęsienie ziemi bardzo znaczne, które obaliło wieżę przy Meczesie Sultana Selina, gdy już onę kończono po dawniejszym trzęsieniu naprawować.

Z WŁOCH

Z Wenecyi d. 28. Lutego.

Deputaci Rzeczypospolitey dnia 17 tego miesiąca sprawili piękną rozrywkę dla Xiążęcia Wurtem-

berkiego panującego; było to polowanie na bawołów na placu S. Marka. Czterdziestu ośmiu Kawalerów w maskach ubrani po Angielsku, Hiszpańsku, Szwajcarsku, Węgiersku uganiali te zwierzęta; którym psy Łowieckie pomagały. Po różnych sztucznych obrotach dwie osoby wymknąwszy się z rzędu ucięli iednym cięciem sześciu bawołów iednego biorąc po drugim głowy. Tym czasem człowiek ieden lesiał z wieży S. Marka do

Kościół S. Geminiana po powrozie przeciągnionym przez cały ten przeciąg. Na ostatek trzech bawołów z ogniami sztuczными upędzanych przez psów, i feierwerk zakończyły cały widowok. Po którym uczta wielka nastąpiła. Hrabia *Durazzo* Pofel Cefarski ma honor dawać raz na tydzień ucztę dla Xiążęc a pomienionego: na ktorey wylżytkatka tuteyza Szlachta znajduje się.

Z A N G L I I.

Z Londynu d. 28. Lutego.

Flota uzbroiona w *Portsmouth* i *Plymouth* jest gotowa do wyjścia na morze, składa się ze 20 okrętów wielkich, 4 Fregat, 2 Galiot szturmowych i kilku statków, ma dosyć żołnierzy, sprzętów wojennych i strzelby i wylżytkiego tego, czego obleżenie miasta wyciąga. Tym czasem ufilnie pracują okolo wielkich działznaczonych na brzegi Afrykańskie dla ofadzenia nowych tam Fortec. Zwożą także znaczną kwotę prochu, i kul, które będą przewiezione do *Gibraltaru* i *Portmahon*. Dwa Regimenty są pogotowiu na wzmocnienie pomienionych ostatnich Fortec. Duch burzliwy i niespokoiny Amerykańczyków w naszym o-

śladach już względem papierów cechowanych nie co się uspokoił, lecz z drugiey strony znowu na zamieszanie i niepodległość patrzy. Parlament na ostatnim swym zafiadaniu postanowił, ażeby woyska Królewskie wysłane do Ameryki, miały stanowiska po Miastach tamecznych z opalem, świecami, solą, octem, iabiecznikiem, i piwem. Zgromadzenie zatym Prowincyi Nowego *Jorku* uchwaliło w prawdzie, aby Koszary wystawiono dla pomienionego woyska, lecz napoioów dać niechce, przeto że ich i w Europie Anglicy woysku dawać nie zwykli. Gdy więc Wielkorządca tameczny przysłał ufstawę zjazdu do Hrabi *Shelburne* Sekretarza Dzielnicy Południowej; ten Minister odpisał mu, aby Amerykańscy Obywatele nie zapatrując się na Europę wypelnili to wylżytko, co kolwiek Król i Parlament im rozkażnie. Odpowiedź tę okazał Wielkorządca zjazdowi Prowincyi, którry naradziwizy się podał pismo okazując, iż bez narulzenia swoich przywileidów nie może przyzwolić na domaganie się Ministra. Pan Dawid *Hume*, który do tych czas był Sekretarzem Pofelstwa we Francyi, mianowany jest Pod-

fekre
rale C
Z
lame
przez
mywa
rem r
ra nie
dność
nych i
tugall
dobno
potraf
czeki
ponie
ważn
siewz
śmiej
wodn
ludzi
dzie w
kani
Ponie
po za
flużb
cya
aby
Wczo
mouth
uzbro
wylan
de Bet
ce z H
wzgle
wylp

sekretarzem Stanu przy Generale Conway Sekretarzu.

Z Londynu d. 1. Marca. Parlament postanowił 13000 woyska przez ten rok w Ameryce utrzymywać. Jeszcze między Dworem naszym i Portugalskim ugora nie zaszła. Co raz nowe trudności do uspokoienia z obopolnych interesów Ministerium Portugalskie wynayduie, które podobno Flota nasza uprzatnąć potrafi. Z niecierpliwością oczekiwamy Hrabi de Chatham, ponieważ bez niego żadnych ważniejszych interesów przedsięwziąć Ministrowie nasi nie śmieją. Mówią tu o pomnożeniu wodnego woyska jeszcze 10000 ludzi. W krótcie z Plymouth będzie wysłana Fregata z podarunkami dla Cesarza Marokańskiego. Ponieważ Maytkowie Angielscy po zawartym pokoju udali się do służby Cudzoziemskiej, Regencya postanowiła wydać rozkaz, aby do Ojczyzny powracali. Wczora wydano rozkaz do Plymouth, aby tam iak nayprędzey uzbroiono okręty, które będą wysłane do Terre-Neuve. Hrabia de Betting ma przybyć tu wkrótce z Hollandyi, gdzie o ugodzie względem Surinam i korzennych wyspów iako też i łowienia ryb

przy brzegach Szkocyi warunki przedugodne starał się ułożyć.

Z Bombay oznaymują, że Forteca Marattas w odnodze Gery na brzegu Malabarskim leżąca, gdzie przed tym krył się Rozbojnik morski Angria, mocno jest ufortyfikowana, i już z tamąd wybiegają na zdobyczy statki rozboynicze, które widziano w odnodze Perfskiej: z tey przyczyny Towarzystwo nasze Kupieckie postanowiło wysłać tam kilka okrętów uzbroionych na obronę handlu swego.

Z HOLLANDYI

Z Kopenhageni d. 28. Lutego.

Usilnie tu pracują około rozporządzenia woyska; lecz ponieważ zdania Urzędników woyskowych są w tey mierze rozdzielone, Król Jmć z rady Feldmarzałka Hrabi de St. Germain kazał Xiążęciu de Brunswik-Bevern, Hrabiom de Schmettau i d' Ahlefeld i Baronom de Hutli i d' Arensted napisać z osobna swoje myśli, co też uczyni i Hrabia de St. Germain, które myśli będą oddane Królowi i rozstrząsane na Radzie woyskowej. Te będą przyjęte za naylepsze, które naylepiej stosują się do stanu terażniejszego Królestwa i do wszystkich okoliczności niewyłącznych.

Z N I E M I E C

Z Lipska d. 11. Marca. Listy Wiedeńskie upewniają, że Arcy-Xiężniczka Jozefa zamówiona jest za żonę Królowi Jmci obu Sycylii. Także, iż Xiążę *de Furstenberg* wykonał przed Cesarzem przysięgę wierności jako Pełnomocny Kommissarz Cesarzski na Trybunał Wetzlarzki. Elektor Bawarski kazał wystawić nowy most przez rzekę *Jzer*, którego fundamenta są już założone. Upewniają, że Hiszpani ustąpili Francyi Wyspu Hiszpanioli w zamianę za wysep *Nowy Orleans*, dla czego Obywatele Hiszpańscy opuścili Hiszpaniołę przenosząc się do *Porto-ricco*.

Z Berlina d. 14. Marca.

Chociaż przeszłego roku srogie ospy panowały w Kraiach Niemieckich; Pan *Kesler* jednak Fizyk kraiowy wiele dzieci zachował od śmierci przez wszczęcie ospy. Spółb jego oddalenia tej niebezpiecznej choroby również jest prosty i niewyślny jako skuteczny zawsze, i skutków pomyslnych. Już od iedenastu lat w kilku Familiach zawsze požądanie zaszczepiać ospę. Przez co zachowanie przy życiu leżnych dzieci nie tylko tutejszy Kray, ale i pogranicz-

ni przypisać po Bogu temu powinni.

Z Wiednia d. 14. Marca.

Cesarz Jmć dał wczora z ob-
rządkami zwyczajnemi inwe-
styturę Xięstwa *Corwey* Xiążę-
ciu Opatowi tegoż imienia, któ-
rego ołobę podczas ceremonia-
łów utrzymywał *Baron de Ber-
rotdigen* Kanonik Katedralny
Spirski, Regiment *Kirassierów* W.
Xiążęcia oddany jest *Hrabi de*
Nostitz Generalowi Maiorowi.
Drugi Arcy-Xiążęcia *Ferdynan-
da* Generalowi *Baronowi de Koh-*
Trzeci Arcy-Xiążęcia *Maximi-*
liana *Baronowi de Largalner*. Te
wszystkie Regimenty będą mia-
ły i imię i herby jako i pierwey.

Z Wiednia d. 15. Marca.

Jak tylko czas wiosenny pe-
zwoli, Dwór się przeniesie do *La-*
xemburku, gdzie przez całą wio-
snę ma mieszkać. Mówią tu o
podróży, którą Cesarz Jmć za-
myśla przedsięwziąć do *Włoch*
do twoich Państw dla wyroz-
mienia ich stanu i położenia. Bar-
zo mało będzie miał z sobą *Dwo-*
rzan i wszystkie przygotowania
do wyjazdu tak będą uczynione,
iako do przeszley podróży, któ-
rą odprawił do *Czech*. Już te
rozporządzenia, iak mówią ukła-
dają się. Czas wszystko pokaże.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH
WE SRZODE DNIA 25. MARCA ROKU 1767.

Z Carogrodu d. 29. Stycznia. Sultan zakazał pod karą śmierci, ażeby Cekinów z Państwa nie wywożono. Y ieśliby kto miał pieniądze te, powinien one w Mennicy odmienić. Na Cyprze jeszcze nie jest uspokojone zamieszanie. Inne też buntury końca nie wzięły, o których nie doskonale teraz widzieć nie możemy.

Wypis listu z Gibraltaru d. 27. Lutego. Nie wątpię, że Wasze Panstwo, iż u nas z wielkim pośpiechem pracują około ubezpieczenia przeciwko nagłym napadnieniom Fortecy. Bogu dzięki, iż jesteśmy w stanie należytych do dania odporu. Załoga jest mocna, Komendant czynny i twierdza od lądu są nieprzebyte: słowem cała Forteca jest teraz nakształt wyspu niedostępnego. Hiszpani stanęli obozem w tuteyszej okolicy, tak iż zdawali się mieć myśli nam przeciwnie, pytaliśmy się ich, odpowiedzieli, że tylko przyszli dla odmiennienia Garnizonów. Na tym przestajem nie przestając być ostrożnymi.

Z Kopenhagi d. 27. Lutego. Król Jmć chcąc powiększyć handel w twoim Państwie i pomnożyć rękodziela i fabryki wydał rozkaz dnia 13 tego miesiąca, którym ustanawia, aby w obu Królestwach Duńskim i Norweskim nie brano więcej prowizyi od pieniędzy pożyczonych jak cztery od sta. Bank Królewski ogłosił także, iż poczynając od jedenastego Marca prowizyą ustanawia po cztery od sta, na którą ieśliby nieci cieli przyzwolę ci, co na banku mają pieniądze, powinni one zaraz

odebrać. Mamy wiadomość z Azji, że Pan *Nebuk* nawiedza-
jąc *Jerozolimę, Damaszek, Seyde, Tripoli i Katakia* ustanowił przez
obserwacye Astronomiczne położenie Syryi, prawdziwe, co do
tych czas. nie było uczyniono.

Z *Glasgow d. 11. Lutego.* Dnia 4 tego miesiąca było tu
zgromadzenie przedniętych Obywatelów dla uważenia my-
śli o wykopaniu kanału od rzeki *Carron* do tutejszego Miasta.
Wyrachowano, że to dzieło ma kosztować na 30 tysięcy Fun-
tów Szterlingów. Lecz ponieważ w każdym przedsięwzięciu,
a osobliwie w zamyślach takich, nie można przeyrzeć wszy-
tkich przypadków, postanowiono, że będzie kosztowała 40 ty-
sięcy Funtów Szterlingów. Dla tego uchwalono otworzyć
składkę na tę pracę rozdzieloną na 400 Akcyi, z tym dokładem
aby ci, co złożą pieniądze byli Dzierżawcami i Panami żeglugi
na pomienionym Kanale.

Z *Małej Brytannii d. 28. Lutego.* Na zasiadaniu Stanów
tutejszych dnia 13 tego miesiąca czytano pismo podane od Szla-
chty dowodzące, że tutejsze Stany mają prawo demagać się o
przywrócenie Parlamentu, ponieważ nieprzerwanie trwał
zwyczaj tak za panujących Książąt w Brytannii, jako też po
złączeniu tej Prowincyi z Koroną Francuzką, w dawania się
do odmiany Parlamentu, iakoż i ugoda, którą co lat dwie pod-
pisują imieniem Królewskim wyrażnie zawiera, że żadna nie-
zaydzie odmiana w zwierzchnościach i iuryzdykcyach Kró-
lewskich bez przyzwolenia trzech Stanów. Xiąże *d' Aiguillon*,
któremu to pismo oddano, aby posłał do Króla z listem, prosił
aby pozwolono one roztrząsnąć i uważć pierwey. Co uczy-
niwszy dnia 17 oznaymił zgromadzeniu stanów, iż chociaż nie
chce, aby Stany były oddalone od interesowania się o Parla-
ment i zwierzchności, dla pewnych jednak przyezyn nie mo-
że tego pisma posłać do Dworu. Na to odmowienie Stany po-
stanowiły pisać do Xiążąt krwi Królewskiey, do Ministrów i
wszystkich Baronów Prowincyi, prosząc ich, aby namówili Kró-
la do przyięcia podatku iako dowodu miłości i posłuszeństwa,
a reprezentacye iak obowiązek ich powinności ku Panu i Kró-

lowi. Potym prosiły Xiążęcia *de Tremouille* jako Prezydenta aby podpisał pisma, czego gdy się wzbraniał, wyznaczyły na ten koniec z pomiędzy siebie Kommissyą.

Od Renu wyższego d. 28. Lutego. Między Dworem Wersalskim i Manheimskim zachodził negocyacya o zamianę dóbr *Gemmersheim*, do których Francya czyniła dawno wielkie pretenzye. Xiąże *de Zweybrück* ustąpi także niektórych Dzierżaw teyże Koronie w zamianę za insze.

Z Brześcia Litewskiego d. 15. Marca. Na Poleciu, o milę ztąd we Wsi Skokach części Jmci P. Kazimierza Rzeczyckiego Skarbnika Owruckiego, Białogłowa iedną od kilkunastu lat Zamężną, z razu po iednym, daley po dwoie rodziła dzieci, a w Roku, teraznieyszym w Miesiącu Lutym niedawno przeszłym dwóch razem Synów, i trzecią Córkę na świat wydała, sama i z dziećmi temi w dobrym zostając zdrowiu.

Z Kowna d. 5. Marca. Odprawil się Akt Wesełny w Prenach dnia 1. tego miesiąca Jeymć Panny Jozefy Graffowny Butlerowny Starościanki Kwiecickiey z Jmć Panem Szczytem Chambelanem J. K. Mci w przytomności Jmci P. Butlera Starosty Preńskiego Stryia i Opiekuna i Jeymci Pani Butlerowey Starościiny Mielnickiey Stryiański *Neo-Sponsa*, Ślub dawał Jmć X. Towiański Biskup Karpasynieński Sufragan Białoruski pod czas tey Benedykeyi nieustający z armat trwał ogień, przy zwykłych temu Aktowi Ceremoniach, który Akt przez dni kilka trwając przy spełnianiu zdrowia Nayaśnieyszego Króla Jmci P. N. M. i Nayaśnieyszey Familii, iako też Państwa Ołto-dych, i przytomnych Gości z armat ogniem ogłaszał, gdzie ta codzienna Ochota przy zwykłych czasowi teraznieyszemu Maskowych Balach późno w noc aż ku dniowi z ukontentowaniem wszystkich przytomnych bawiła.

Z Torunia: Jeymć Pani z Mniszchów Elżbieta Dąbska Woiewodzicowa Brzecka Kujawka i Generałowa J. K. Mci zia-chawszy tu na połóg z Dóbr swoich przed Zapusty dnia 18 Mar-ca w samo południe szczęśliwie powiła Córkę, którey na krzcie z wedy dane jest Jmie Anna, Katarzysa, Elżbieta, Karolina.

Z WARSZAWY DNIA 25. MARCA

Jmć P. Pniewski Skarbnik Dobrzyński pod czas przefalego bezkrólewia mający Namieśniczą Kommandę pod Znakiem Husarskim J. K. M. C. i. w ładzie J. O. Xiążęcia Jmci Woiewody Ruskiego na ów czas Generalnego Regimentarza za nieposłuszeństwo Ordynansowi był ukarany oddaleniem od służby Woytkowey: teraz zaś po ziednaniu łaski J. O. Xiążęcia Jmci, i prześwietney Kommissyi Woytkowey, do dawney służby jest w tych dniach przywrócony.

W Włodzimierzu, z Dnia 13 na 14 tego miesiąca, Jmci X. Kuczkowskiemu Kanonikowi Łuckiemu Katedralnemu, Lokaj imieniem Michał Samulewicz, poddany, w zrośtu wcale małego, rok dwudziesty mający, czarniawy, włosów na głowie ciemnych, brody i wąsów jeszcze niegoliący, czasem z zaiaknieniem mówiący, żadnego języka oprócz Polskiego nieznający, czytał, pisał, i Arytmetykę, przy tym do Mszy Świętęj służyć umiejący, będąc od osmiu lat aż dotąd przez lat blisko dwanaście u tegoż Pana edukowany, szkody niemało, naczynioszły, i pieniądze za swoim kluczem Pańskie sobie do schowania kredytowane, w samych starych, a największy krzyżowych Rublach zabrawszy, w nocy uciekł. Rzeczy jego własne zabrane te są: Kamizelk Niemieckich w zielonym kolorze na powszednie tuzinkowych dawie; i wierzchnia jedna, szara tuzinkowa. Te suknie podszyte harusem ponsowym, z białymi guzikami, Sukien para nowych mało co chodzonych Francuzkiego sukna, z szlafami srebrnymi haftowanymi, podszyte kamlotem, z białymi guzikami; Kamizelka zielona; a wierzchnia popielata. Bekieszka Francuzkiego sukna zielona, z tańgą i potrzebami iedwabnymi; czarnymi podszyta barankami, Płaszcz szary, z zielonymi sukiennymi markietami, kofterczem, i listwami, z guzikami białymi cynowemi. Kapuza z wierzchem zielonym sukiennym, barankiem czarnym, wstążkami zielonemi iedwabnymi wiązana. Jest największe porozumienie, że na którymsi statku, miał się puścić Bugiem do Torunia, lub Gdańska. Kto by tego kultaia przeziął, i przytrzymał, i na Pocztę przez Lublin do Włodzimierza Temuż Jmci X. Kanonikowi dał znać, oprócz rekompensy za wikt, będzie miał niezawodney nadgrody Czerw: Złotych 10.